26 991 Voedselveiligheid

Nr. 603 Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 oktober 2026

In een brief van 30 september jl. heeft de Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport het kabinet verzocht om een reactie op de brief van Caring Farmers d.d. 15 september 2016 over de nieuwe Hygiënecode boerderijzuivelbereiding. In deze brief treft u de reactie van het kabinet aan.

In de brief uit Caring Farmers namens een groep boerderijzuivelaars de grote zorgen over de nieuwe hygiënecode Boerderijzuivelbereiding. Deze code is met ingang van 1 mei 2026 in werking getreden en vervangt daarmee de code uit 2006. De nieuwe eisen die in de herziene code zijn opgenomen leiden volgens Caring Famers voor kleinschalige veehouders en ambachtelijke verzuivelaars tot een sterk verhoogde controledruk, extra laboratoriumonderzoek, administratieve lasten en fors hogere kosten. Daarbij wordt aangegeven dat kleinschalige veehouders deze extra kosten niet op kunnen vangen. Daarom pleit Caring Farmers voor een risico gestuurde, proportionele en uitvoerbare aanpak van de voedselveiligheid voor dit soort bedrijven.

Allereerst wil het kabinet benadrukken dat het de zorgen begrijpt die door kleinschalige boerderijzuivelaars zijn geuit. Tegelijkertijd is het belangrijk om onderscheid te maken tussen de hygiënecode en de wettelijke verplichtingen. Er zijn veel verschillende soorten bedrijven betrokken bij de productie en distributie van voedingsmiddelen: boeren, handelaren, fabrikanten, ambachtelijke bedrijven, supermarkten. Al deze bedrijven moeten voldoen aan de hygiëne-eisen uit de Europese hygiëneverordeningen. De belangrijkste regel daarin is dat ieder bedrijf zelf een gevarenanalyse van zijn proces moet maken en zijn procesbewaking op die analyse moet baseren. Dit systeem heet HACCP (Hazard Analysis – Critical Control Points) en vormt de basis van het zogenoemde voedselveiligheidsplan. De wetgeving biedt ook de mogelijkheid dat de invulling van deze verplichting in gelijksoortige bedrijven niet door ieder bedrijf apart gebeurt, maar door groepen van bedrijven. In Nederland is dat vormgegeven door de wettelijke mogelijkheid te bieden om per branche een Hygiënecode op te stellen.

Deze codes worden eerst in het Regulier Overleg Warenwet besproken waaraan vertegenwoordigers deelnemen van de overheid, NVWA, COKZ, industrie, handel en consumenten. Vervolgens wordt de code voorzien van een advies van de NVWA en daarna door de minister van VWS goedgekeurd.

De hygiënecode Boerderijzuivelbereiding, welke is opgesteld door de Bond van Boerderijzuivelbereiders, is bedoeld als hulpmiddel waarmee boerderijzuivelaars invulling kunnen geven aan hun wettelijke verplichtingen op het gebied van voedselveiligheid. Hierbij heeft de Bond van Boerderijzuivelbereiders veel tijd en moeite geïnvesteerd in het in kaart brengen van de mogelijke risico’s en de bijbehorende beheersmaatregelen. Het is belangrijk om te verduidelijken dat boerderijzuivelaars niet verplicht zijn om volgens de hygiënecode te werken. Bedrijven mogen een eigen voedselveiligheidsplan opstellen. Hierin kan het bedrijf op eigen wijze aantonen dat zij aan de wettelijke eisen voldoen, mits zij

kunnen onderbouwen dat hun werkwijze een gelijkwaardig niveau van voedselveiligheid waarborgt.

Daarnaast heeft het kabinet de betrokken partijen aangeboden om met elkaar in gesprek te gaan en de in de brief genoemde knelpunten nader te bespreken.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
S.T.M. Hermans